

TÜRKİYE'NİN YEŞİL EKONOMİYE GEÇİŞİNDE GÖÇMENLERİN DAHİL EDİLMESİNİN DESTEKLENMESİ PROJESİ

MİKRO, KÜÇÜK VE ORTA ÖLÇEKLİ İŞLETMELER VE YENİ GİRİŞİMCİLER İÇİN HİBE ÇAĞRISI - Yeşil dönüşüme katkıda bulunan ve kapsayıcı istihdam sağlayan MKOBİ'ler için

ARKA PLAN

Uluslararası Göç Örgütü (IOM) ve Birleşmiş Milletler Sinai Kalkınma Örgütü (UNIDO), Göç Çok Ortaklı Güven Fonu (M-MPTF) tarafından finanse edilen IOM-UNIDO Ortak Programı "Türkiye'nin Yeşil Ekonomiye Geçişinde Göçmenlerin Dahil Edilmesinin Desteklenmesi" Programı'nın başlatıldığını duyurmaktan memnuniyet duymaktadır. IOM liderliğindeki bu program, göçmenler, kadınlar ve gençler tarafından sahip olunan veya istihdam edilen Mikro, Küçük ve Orta Ölçekli İşletmeleri (MKOBİ'ler) ve girişimleri, yeşil işletmeleri geliştirmek veya sürdürülebilir üretim uygulamalarını hayata geçirmek için eğitimler, mentorluk ve mali hibeler sağlayarak güçlendirmeyi amaçlamaktadır. Bağışçılar ve yerel paydaşlarla işbirliği yoluyla, Ortak Program, kapsayıcı ekonomik büyümeyi ve toplumsal direnci teşvik ederken, Türkiye'nin 2053 yılına kadar karbon nötrlüğü hedefi de dahil olmak üzere yeşil ve döngüsel ekonomiye olan bağlılığını desteklemektedir.

Bu program, çevresel olarak sürdürülebilir iş modellerine geçişe kendini adanmış MKOBİ'leri ve girişimleri hedeflemektedir; özellikle; yerel (Türk) işletmelerin yanı sıra göçmenler, mülteciler, kadınlar ve gençlerin sahibi olduğu veya bu grupları istihdam eden tüm işletmelerin yeşil iş modelleri geliştirmelerini ve çevreye karşı sürdürülebilir üretim uygulamalarını benimsemelerini desteklemektedir. Bu MKOBİ'leri ve girişimleri destekleyerek, girişim sürdürülebilir kalkınmayı ve yeşil geçişi teşvik etmekte, özel sektörün dayanıklılığını güçlendirmekte ve iklim sorunlarıyla karşı karşıya olan kilit sektörlerde adil ekonomik fırsatları genişletmektedir. Dahası, uluslararası sürdürülebilirlik standartları ve düşük karbonlu uygulamalarla uyum sağlayarak, girişim MKOBİ'lerin ve girişimlerin Avrupa pazarlarına erişim kapasitesini artırmakta ve bölgesel ve küresel değer zincirlerindeki rekabet güçlerini güçlendirmektedir. Çevresel, sosyal ve ekonomik

etkiler açısından yüksek potansiyele sahip, iklim değişikliğinin azaltılması veya uyum sağlanmasına yönelik açık faydalar gösteren çözümlere öncelik verilmektedir.

MKOBİ VE GİRİŞİMCİLER İÇİN EĞİTİM VE HİBE ÇAĞRISI

Seçilen MKOBİ'ler ve girişimler, Temmuz 2026'da Gaziantep'te yetkin eğitmenler tarafından sürdürülebilirlik eğitimleri alacaklardır. Seyahat ve konaklama masrafları IOM tarafından karşılanacaktır. MKOBİ'lerin ve girişimlerin alacağı eğitimler, aşağıdakilerle sınırlı olmamak üzere şu konuları içerecektir:

- 1) Sürdürülebilirlik nedir? Sürdürülebilir ve Döngüsel İş Modelleri (ör. dünyanın durumu, küresel trendler, sürdürülebilir ve döngüsel iş modelleri, yaşam döngüsü düşüncesi, düzenleyici trendler ve alandaki iyi uygulamalar)
- 2) İşyerlerinde İş Sağlığı ve Güvenliğinin Geliştirilmesi
- 3) Risk Yönetimi ve Kaynak Verimliliği – Çevresel ve Sosyal Risklerin Yönetimi (yani, entegre risk yönetimi yaklaşımı ve kaynak verimliliği)
- 4) İklim Eylemi ve Düşük Karbonlu Kalkınma (yani, etkiler, iklim kırılganlığı, iklim adaletsizliği ve net sıfır taahhüdü)
- 5) İklim Finansmanı, Yeşil Fonlama ve Pazar Erişimi (ör., kamu teşvikleri ve yatırım hazırlığı)
- 6) MKOBİ'lerde ve Girişimlerde İnsana Yakışır İş ve Uluslararası Çalışma Standartları
- 7) Sosyal Sürdürülebilirlik, Adil Geçiş ve Cinsiyet Eşitliği (ör., kapsayıcılık, çalışan refahı, insan hakları, yetenek yönetimi ve sorumlu pazarlama)
- 8) Sürdürülebilir Tedarik Zinciri Yönetimi (ör., yaşam döngüsü, ESG (Çevresel, Sosyal, Yönetişim), değer zincirlerinin haritalanması ve sorumlu tedarik)
- 9) Yasal ve Sosyal Uyumluluk ve Göçmen İstihdamı
- 10) Sürdürülebilirlik Standartları, Sertifikalar ve Düzenlemeler
- 11) Karbon Ayak İzi ve Araç Tanıtımı

Eğitim programının başarıyla tamamlanmasının ardından, MKOBİ'ler ve girişimler, eğitmenlerin desteğiyle başlangıçta sundukları iş planlarını revize edecek ve MKOBİ/girişim başına 10.000 ABD Dolarına kadar hibe almaya hak kazanacaklardır.

Bu program kapsamındaki hibeler, MKOBİ'lerin ve girişimlerin yeşil işletmeler kurmalarını veya düşük karbonlu teknolojiler, yenilenebilir enerji kullanımı ve döngüsel ekonomi modelleri gibi sürdürülebilir üretim uygulamalarını benimsemelerini sağlayacaktır. Bu destek, ulusal çevre düzenlemelerine uyumu artırır ve yenilikçiliği ve dayanıklılığı teşvik eder. Girişim, uzun vadeli büyümenin temel boyutları olarak çevresel olarak sürdürülebilir uygulamaları, cinsiyet eşitliğini ve kadınların güçlendirilmesini ve kapsayıcı iş modellerini vurgulamaktadır.

Şeffaflığı ve verimliliği sağlamak için, Ortak Program Ekibi, süreç boyunca başvuru sahiplerine rehberlik edecek ve uygunluğu doğrulamak için ek belgeler talep edebilir. Yalnızca gerekli kriterleri karşılayan ve eksiksiz formlar sunan başvuru sahipleri fonlama için değerlendirilecektir. Hibeler, performans tabanlı bir seçim süreci ve danışmanlarla birlikte belirlenen doğrulanmış harcama ihtiyaçlarına dayanarak, yeşil geçiş eğitimlerinin, mentorluk oturumlarının ve danışmanlık hizmetlerinin başarılı bir şekilde tamamlanmasının ardından dağıtılacaktır.

Hibelerin dağıtılmasının ve yeşil ve başarılı uygulamaların hayata geçirilmesinin ardından, Ortak Program ekibi MKOBİ'ler ve girişimcilerle etkileşime devam edecek ve ağ oluşturma etkinlikleri ve akranlar arası öğrenme fırsatları düzenleyecektir.

"Türkiye'nin Yeşil Ekonomiye Geçişinde Göçmenlerin Dahil Edilmesinin Desteklenmesi" Ortak Programı, MKOBİ'ler ve girişimciler için kapasitelerini artırmak, yeşil uygulamaları benimsemek ve Türkiye'de sürdürülebilir ekonomik büyümeye katkıda bulunmak için kolektif bir fırsat sunmaktadır. IOM ve UNIDO, bu dönüştürücü yolculukta işletmeleri desteklemeye karardır ve Küresel Göç Sözleşmesi hedefleri 5, 18 ve 19 ile Sürdürülebilir Kalkınma Hedefleri 1.4, 4.4 ve 13.3 ile uyumlu olarak, topluluklarında olumlu ve kalıcı değişiklikler yaratmaya adanmış işletmelerle çalışmayı dört gözle beklemektedir.

UYGUNLUK KRİTERLERİ

Aşağıdaki asgari uygunluk kriterlerini karşılayan işletmeler hibe başvurusunda bulunabilir; aşağıdaki kriterlerden herhangi birini karşılayamama durumunda başvuru reddedilecektir.

- İşletme Büyüklüğü: Türk MKOBİ standartlarına göre en az 1 ve en fazla 249 çalışanı olan mikro, küçük veya orta ölçekli bir işletme (MKOBİ) veya girişim olmalıdır (mikro: <10 çalışan; küçük: 10-49; orta: 50-249).
- Yasal Kayıt: Son 12 aydır en az aşağıdaki illerde kayıtlı ve faaliyet gösteriyor olmalıdır.
 - Gaziantep, Adana, Mersin, Şanlıurfa, Kilis ve Kahramanmaraş (başvurular sadece bu illere açıktır. Diğer illerden yapılan başvurular bu çağrı için değerlendirilmeyecektir).
- Mülkiyet Durumu: Göçmen veya Türk vatandaşı tarafından sahip olunmalı veya ortak mülkiyete sahip olmalıdır. Programın kapsayıcı hedefleriyle uyumu sağlamak için, Türk sermayeli işletmelerin son 6 (altı) ay içinde en az bir geçici veya uluslararası koruma altındaki göçmen/mülteciyi istihdam etmesi gerekmektedir.
- Yeşil İşletme Taahhüdü: MKOBİ ve/veya girişim, iş planında sürdürülebilir üretim uygulamalarını uygulama taahhüdünü göstermelidir. Bu taahhüt, önceki girişimler, çevre programlarına katılım, sertifikalar veya yeşil teknolojilerin veya uygulamaların benimsenmesine yönelik belgelenmiş planlar aracılığıyla gösterilebilir. Başvuru sahipleri ayrıca benzer geçmiş girişimlerden başarı öyküleri, fotoğraflar veya raporlar da sunabilirler.
- Uygun Eylemler: MKOBİ'ler ve girişimler, hibelerin iş planlarında nasıl kullanılacağını göstermelidir. Eylemler, su, elektrik ve hammadde tüketimini azaltan önlemler, enerji verimliliği ve yenilenebilir enerji önlemleri, MKOBİ'lerin ve girişimlerin sera gazı emisyonlarını azaltan önlemler ve benzerlerini içerebilir ancak bunlarla sınırlı değildir. Bu çabalar ekipman, sertifikasyon, danışmanlık, dijital araçlar vb. yoluyla gerçekleştirilebilir.
- Sektör Uygunluğu ve Yeşil Dönüşüm Uyumu: MKOBİ'ler ve girişimler aşağıdaki sektörlerde faaliyet göstermelidir: imalat ve endüstriyel üretim, tekstil, tarım-gıda üretimi, makine ve metal, kimya ve plastik, yenilenebilir enerji, atık yönetimi. On İkinci Kalkınma Planı (2024-2028), Yeşil Mutabakat Eylem Planı ve ulusal döngüsel ekonomi hedefleri doğrultusunda Türkiye'nin yeşil dönüşüm önceliklerine katkıda bulunma potansiyeli göstermelidirler.
- Göçmenlerin Dahil Edilmesi: Göçmen/mülteci sahipliğinde veya ortak sahipliğinde olan veya faaliyetlerinde veya tedarik zincirlerinde göçmen/mültecileri içeren MKOBİ'ler ve

girişimler, insan hareketliliğinin olumlu kalkınma etkilerini artırmak için önceliklendirilecektir.

- İnovasyon ve Teknoloji Kullanımı: Yenilikçi teknolojileri, dijital araçları, temiz teknoloji çözümlerini veya yeşil geçiş veya sürdürülebilir üretimle uyumlu Ar-Ge faaliyetlerini entegre eden MKOBİ'ler ve girişimler tercih edilecektir.
- Ölçeklenebilirlik ve Sürdürülebilirlik Potansiyeli: Yeşil girişimlerini ölçeklendirme, yerel çevresel dayanıklılığa katkıda bulunma ve Türkiye'nin yeşil ekonomi hedefleriyle uyumlu olma potansiyeli gösteren MKOBİ'ler ve girişimler daha olumlu değerlendirilecektir.
- Yasal Belgelerin Sağlanması: MKOBİ'ler ve girişimler, SGK Hizmet Listesi, Ticaret Sicili Gazetesi, Oda Kayıt Belgesi, İmza Sirküsü, Kurumlar Vergisi Beyannamesi veya Yıllık Gelir Vergisi Beyannamesi ve talep edilen diğer benzer belgeleri paylaşabilmelidir.
- Özellikle iklim ve çevre sorunlarına ölçeklenebilir çözümler sunan ve çevresel, sosyal ve ekonomik etkileri yüksek potansiyele sahip MKOBİ'ler ve girişimler başta olmak üzere yeşil inovasyona özel önem verilecektir.
- Kadınlar, gençler ve göçmenler/mülteciler gibi çeşitli grupların sahiplik, karar alma veya operasyonel rollerde yer alması, hem mülteci hem de ev sahibi topluluklar için sosyo-ekonomik faydaları artıracak şekilde tercih edilecektir.
- Çevresel sorumluluk ve kapsayıcılığı gösteren güvenli ve çevre dostu tesisler veya süreçler tercih edilecektir.
- Kadınlar ve gençler tarafından sahip olunan veya ortak olunan MKOBİ'ler ve girişimler tercih edilecek ve başvuruları şiddetle teşvik edilecektir.

Bu kriterleri karşılamayan başvurular sistem tarafından otomatik olarak reddedilecektir.

Not: Aynı katılımcı(lar)ın tüm eğitim programına katılması ve tamamlaması beklenmektedir. Katılımcıların değiştirilmesi veya aynı MKOBİ veya girişim şirketinin farklı temsilcilerinin program süresince katılımına izin verilmemektedir. Eğitim programına tam olarak katılmayan ve tamamlamayan MKOBİ'ler ve girişim şirketleri hibe alma haklarını kaybedecektir..

BAŞVURU İÇİN GEREKLİ BELGELER:

Başvurunuzu gönderirken lütfen aşağıdaki belgelerin eklendiğinden emin olun:

- SGK Hizmet Listesi
- İmza Sirküleri
- Ticaret Sicil Gazetesi (Kuruluş Resmi Gazetesi)
- Oda Kayıt Belgesi (Oda Kayıt Belgesi ya da Faaliyet Belgesi) (başvuru tarihinden en fazla altı (6) ay önce düzenlenmiş)
- Kurumlar Vergisi Beyannamesi veya Yıllık Gelir Vergisi Beyannamesi (Kurumlar Vergisi Beyannamesi ya da Yıllık Gelir Vergisi)

GEREKLİ BELGELERİN TESLİMİ

İlgilenen MKOBİ'ler ve girişimlerin, başvuru kılavuzunda belirtilen tüm belgeleri sunmaları gerekmektedir. Belirli belgelerin mevcut olmaması durumunda, başvuru sahipleri, değerlendirme panelinin takdirine bağlı olarak, eşdeğer bilgileri ileten alternatif belgeler sunabilirler. Panel, değerlendirme sürecinin herhangi bir aşamasında başvuru sahiplerinden ek ayrıntılar, destekleyici belgeler veya açıklamalar talep etme hakkını saklı tutar.

DOĞRULAMA SÜRECİ

Başvurularda ve iş planlarında yer alan bilgilerin doğruluğunu ve güvenilirliğini teyit etmek amacıyla, IOM personeli, kısa listeye alınan tüm MKOBİ'ler ve girişimler için doğrulama görüşmeleri ve/veya yerinde ziyaretler gerçekleştirecektir. Bu süreç aynı zamanda başvuru sahipleriyle doğrudan etkileşim kurma fırsatı sunarak, hibe yoluyla sağlanan desteğin türü ve kapsamının net bir şekilde tanımlanmasını ve işletmenin yeşil işletmeleri geliştirme ve sürdürülebilir uygulamaları benimseme ihtiyaçlarıyla uyumlu olmasını sağlayacaktır.

HİBE MİKTARI VE ÖDEME KOŞULLARI

Seçilen her işletme, en fazla 10.000 ABD doları tutarında hibe almaya hak kazanacaktır. Hibeler, sürdürülebilirlik ve yeşil dönüşüm konularındaki eğitim ve mentorluk programlarının başarıyla tamamlanmasının ardından, işletme ve IOM arasında kararlaştırılan önceden tanımlanmış kilometre taşlarının (örneğin, sürdürülebilir uygulamaların hayata geçirilmesi) başarıyla tamamlanması ve doğrulanmasına bağlı olarak taksitler halinde mikro hibe olarak dağıtılacaktır. Harcamalar, danışmanlarla birlikte belirlenen ihtiyaçlarla uyumlu olmalıdır.

Eğitim programına tam olarak katılmayan ve tamamlamayan MKOBİ'ler ve girişimler, hibe alma haklarını kaybedecektir.

NASIL BAŞVURULUR?

- Başvurmadan önce, işletmenizin programın hedefleri ve gereksinimleriyle uyumlu olduğunu doğrulamak için İlgi Beyanı belgesinin tamamını dikkatlice inceleyiniz.
- Her işletme için mevcut hibe miktarı 10.000 ABD dolarıdır ve bu miktar, kararlaştırılan kilometre taşlarının başarılmaya bağlı olarak taksitler halinde ödenecektir. Satın alınan mal ve hizmetlere ait faturalar sunulmalıdır.
- Başvuru ayrıntılarını ve uygunluk kriterlerini iyice incelediğinizden emin olun. İşletmeniz gereksinimleri karşılıyorsa, sistem üzerinden işletmenizin konumunu seçmeye devam ediniz.
- Başvuru formunu (<https://turkiye.edf.iom.int/mptf/>) doldurunuz ve yeşil işletme girişiminiz veya sürdürülebilir üretim planınızın ayrıntılı bir açıklaması ve gerekli toplam fon miktarı da dahil olmak üzere istenen tüm bilgileri sağlayınız. Lütfen mevcut durumun ne olduğu (varsa temel verileri sağlayarak) ve müdahalenizin işletmenizin yeşil dönüşümünü nasıl destekleyeceği gibi ek ayrıntıları da eklediğinizden emin olunuz.
- Tüm başvurular, en geç **3 Temmuz 2026 saat 23:59** Türkiye saatiyle çevrimiçi olarak gönderilmelidir.
- Herhangi bir sorunuz varsa veya daha fazla bilgiye ihtiyacınız varsa, lütfen mptf_tr@iom.int adresinden bizimle iletişime geçin.

BAŞVURU KONTROL LİSTESİNE İLİŞKİN REHBER NOTU

Seçim Kriterleri	İlgi düzeyi
İş Planı ve Hibe Miktarı	- Başvuru sahipleri en fazla 10.000 ABD doları talep edebilirler. - Talep edilen miktar, yeşil iş girişimlerinin ve/veya sürdürülebilir üretim uygulamalarının önerilen için önerilen ihtiyaçlarla devam etmesi gerekir. - MKOBİ'ler ve/veya girişimler, isterlerse, IOM hibesini tamamlama ve önerilen seçeneklerin sayısını desteklemek için kendi kaynaklarından eş finansman sağlarlar. - Talep edilen miktar, MKOBİ'lerin ve/veya girişimlerinin sermayesini aşmamalıdır. Örneğin, sermaye sermayesi 8.000 ABD doları ise, 10.000 ABD doları hibe talep edemezler. - İş planı, hibenin yeşil iş girişimlerini gösterir veya sürdürülebilir uygulamaları benimsemek için nasıl çalıştırılacağını, kısmi iklim aydınlatmayı/uyum önlemlerini ve yeşil sektörlerle uyumayı açık bir şekilde açıklamalıdır. - Yenilikçi temiz teknoloji çözümleri, pazar potansiyeli ve yüksek çevresel ve sosyal etkiler gösteren planlara güçlü bir şekilde tercih verilecektir. - Gerçekçi zaman çizelgeleri ve ölçülebilir sonuçları olan açık, ayrıntılı ve iyi gerekçelendirilmiş bir plan, seçim şansını artıracaktır. - MKOBİ'ler ve girişimler, işletmenin niteliği, işletme sermayesi, çalışan sayısı, faaliyet yılları, net gelir ve giderler de dahil olmak üzere ayrıntılı arka plan bilgileri sunmalıdır. Ayrıca, iyi hazırlanmış bir iş planı, mevcut durum, önerilen yeşil girişimler ve bu girişimlerin yeşil dönüşüme ve büyüme yörüngesine nasıl katkıda bulunacağı da dahil olmak üzere işletmenin geçmişini özetlemelidir.
Göçmenlerin Dahil Edilmesi ve Sahibiye	- Göçmen/mültecilerin (18-35 yaş arası gençler) sahip olduğu veya ortak olduğu MKOBİ'ler ve girişimler, kadınlar ve gençler veya faaliyetlerinde veya tedarik zincirlerinde göçmen/mülteci, kadın ve gençleri içeren işletmelere öncelik verilecektir.

Seçim Kriterleri	İlgi düzeyi
	- Göçmen entegrasyonuna dair kanıtlar tercih edilecektir. Başvuru sahipleri, işletme faaliyetlerinde sürdürülebilirlik ve yeşil dönüşüm uygulamalarının tasarımında, uygulanmasında ve ölçeklendirilmesinde göçmenlerin, kadınların ve/veya gençlerin anlamlı katılımını göstermelidir.
Yeşil Dönüşüm Uyum ve İnovasyon	- MKOBİ'ler ve girişimler, düşük karbonlu üretim, yenilenebilir enerji kullanımı veya döngüsel ekonomi modelleri gibi sürdürülebilir uygulamalar yoluyla, 2053 yılına kadar karbon nötrlüğü de dahil olmak üzere Türkiye'nin yeşil ekonomi hedefleriyle uyumlu olmalıdır. - Öncelikli sektörlerde (örneğin, imalat, tekstil, tarım-gıda, makine ve metal, kimya ve plastik ve atık yönetimi) faaliyet gösteren ve iklim sorunlarına çözüm üreten MKOBİ'ler ve girişimler önceliklendirilecektir. - MKOBİ'ler ve girişimler aşağıdakilerden en az birine katkıda bulunduklarını göstermelidir: • Kaynak ve enerji verimliliğinde iyileştirmeler • Sera gazı emisyonlarının azaltılması • Yenilenebilir enerjinin benimsenmesi • Döngüsel üretim modelleri (yeniden kullanım, geri dönüşüm, atık minimizasyonu) • Yeşil inovasyon ve çevre dostu teknolojiler • Sürdürülebilir ve iklim değişikliğine dayanıklı üretim sistemleri • Yeşil ihracata hazırlık ve AB Yeşil Mutabakatı'na uyum - İklim açısından net faydalar sağlayan yenilikçi teknolojilerin, dijital araçların veya temiz teknoloji çözümlerinin entegrasyonu önceliklendirilecektir.

Seçim Kriterleri	İlgi düzeyi
Finansal Fizibilite ve Sürdürülebilirlik	- Başvuru sahipleri, doğru bir ortalama aylık kar beyan etmeli ve işletmenin sürdürülebilirliğini gösteren doğrulanabilir finansal veriler sunmalıdır. - Tutarlı kar marjları ve yeşil girişimlerle uyumlu gerçekçi tahminler, başvuruyu güçlendirir. - Fazla veya eksik beyan doğrulanacak ve değerlendirmeyi olumsuz etkileyebilir. - MKOBİ'ler ve girişimler, önerilen yeşil girişimin finansal olarak gerçekçi, orantılı ve sürdürülebilir olduğunu göstermelidir.
Sosyal ve Çevresel Etki	- MKOBİ'ler ve girişimler, yeşil girişimlerinin ev sahibi topluluklar ile göçmenler/mülteciler arasında sosyal uyumu nasıl teşvik ettiğini açıklamalıdır. - Toplumsal faydalar, cinsiyet eşitliği ve kadınların güçlendirilmesi ve çevresel sorumluluk gibi daha geniş etkilere vurgu yapılması başvuruları güçlendirecektir. - Sürdürülebilir Kalkınma Amaçlarına (örneğin, 1.4, 13.3) ve Küresel İklim Değişikliği Amaçlarına (5, 18, 19) ölçülebilir katkılar tercih edilecektir.